

*Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Національний фармацевтичний університет
Кафедра менеджменту, маркетингу та
забезпечення якості у фармації*

МАТЕРІАЛИ

**III науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ, МЕНЕДЖМЕНТУ І
ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ І ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я»
(17 січня 2025 р.)**

MATERIALS

**of III scientific and practical internet-conference
with international participation
«ACTUAL PROBLEMS OF QUALITY, MANAGEMENT,
AND ECONOMY IN PHARMACY AND HEALTH CARE»
(17 January 2025)**

Харків

2025

Козій І.С., Сахнацька Н.М., Косяченко К.Л.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна

Узагальнення міжнародного досвіду фармацевтичного самоврядування

ikoziy41@gmail.com

Вступ. Сьогодні в умовах реформування системи охорони здоров'я України запровадження професійного фармацевтичного самоврядування є важливим кроком для забезпечення прозорості, професіоналізму та високого рівня забезпечення населення фармацевтичною допомогою. Крім того, фармацевтичне самоврядування сприяє впровадженню та дотриманню єдиних стандартів фармацевтичної практики, що забезпечує якість, безпеку і ефективність лікарських засобів. В Україні система професійного фармацевтичного самоврядування перебуває на етапі розвитку та адаптації до європейських вимог.

Мета дослідження. Метою дослідження є вивчення міжнародного досвіду практики фармацевтичного самоврядування та опрацювання напрямків упровадження її в Україні.

Матеріали та методи дослідження. У ході роботи було використано контент-аналіз, метод інформаційного пошуку, систематизації та узагальнення матеріалу. Матеріалами досліджень слугували нормативно-правові документи, наукові публікації та інформація з офіційних джерел громадських організацій.

Отримані результати. Міжнародна фармацевтична асоціація (International Pharmaceutical Federation or Fédération Internationale Pharmaceutique, скорочено – FIP) займає важливе місце в системі фармацевтичного самоврядування, забезпечуючи міжнародне співробітництво, професійний розвиток фармацевтів і підтримку етики у галузі. FIP є неурядовою організацією та представляє інтереси фармацевтів на міжнародних платформах, таких як Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), а також сприяє розвитку глобальних ініціатив для покращення фармацевтичної діяльності.

Фармацевтичне самоврядування, як система незалежного регулювання професійної діяльності фармацевтів, уперше було запроваджено у Великій Британії, а саме у 1841 році було засновано Фармацевтичне товариство Великої Британії (Pharmaceutical Society of Great Britain). Ця організація стала першим прикладом професійного самоврядування у фармації. З часом функції Фармацевтичного товариства були передані Генеральній фармацевтичній раді (General Pharmaceutical Council, GPhC), яка зараз є ключовим органом фармацевтичної галузі у Великій Британії. До основних її функцій належить підтримка пацієнтів, ліцензування та безперервний професійний розвиток фармацевтів, перевірка діяльності аптечних закладів. GPhC функціонує незалежно від урядових структур, що забезпечує об'єктивність у прийнятті рішень. Ця модель стала прикладом для інших країн, зокрема Канади, Австралії, та країн Європи, які згодом також впровадили системи професійного фармацевтичного самоврядування.

У Польщі відповідальність за регулювання професії фармацевта покладена на Головну фармацевтичну палату (Naczelna Izba Aptekarska, NIA). Окрім Головної палати, діють регіональні фармацевтичні палати (Okręgowe Izby Aptekarskie), які охоплюють кожен регіон Польщі (воєводства). Польська модель фармацевтичного самоврядування поєднує державне регулювання із самоврядними механізмами.

Головним регуляторним органом є Аптечна рада Австралії (Pharmacy Board of Australia), яка функціонує під егідою Австралійської агенції регулювання медичних професій (ANPRA – Australian Health Practitioner Regulation Agency). Фармацевтична рада Австралії підтримує практику безпечного застосування лікарських засобів, публікуючи нормативні стандарти, кодекси, інструкції, новини та інші ресурси для фармацевтів, науковців та суспільства.

У Франції ключову роль у регулюванні професії фармацевта відіграє Національний орден фармацевтів (Ordre National des Pharmaciens), заснований у 1945 році. Орден має юридичний статус та функціонує незалежно від держави,

виконуючи роль гаранта професійних стандартів. Діяльність фармацевтів регулюється Кодексом охорони здоров'я Франції (Code de la santé publique). Орден має право пропонувати зміни до законодавства, пов'язані з фармацевтичною діяльністю. Фармацевти у Франції активно беруть участь у вакцинації, фармацевтичних консультаціях, моніторингу побічних ефектів ліків та наданні першої медичної допомоги.

Фармацевтична палата (Bundesapothekerkammer, ВАК) є головним органом, який відповідає за регулювання професії на національному рівні у Німеччині. Вона здійснює контроль за дотриманням стандартів професійної діяльності, ліцензуванням фармацевтів та впровадженням програм безперервного професійного розвитку. Основним нормативним актом є Фармацевтичний закон Німеччини (Apothekengesetz), що регулює діяльність фармацевтів та аптек, зокрема встановлює правила професійної діяльності, ліцензування та контролю за діяльністю аптек. Закон про професії в охороні здоров'я (Gesetz über die Berufe in der Gesundheitsversorgung) забезпечує правову основу для фармацевтичної професії та визначає вимоги до освіти і практики фармацевтів.

Висновки. Отже, фармацевтичне самоврядування є важливим інструментом для забезпечення високих стандартів фармацевтичної практики та захисту інтересів пацієнтів на міжнародному рівні. Країни з добре розвиненими системами фармацевтичного самоврядування, такі як Велика Британія, Канада, Польща, Франція, Німеччина та Австралія, демонструють ефективність незалежних професійних органів у забезпеченні якості лікарських засобів, безпеки пацієнтів та розвитку фармацевтичної практики.

Для України адаптація міжнародного досвіду та впровадження ефективних механізмів фармацевтичного самоврядування є важливим кроком на шляху до удосконалення якості фармацевтичних послуг та впровадження європейських стандартів. Створення ефективної моделі самоврядування дозволить підвищити професіоналізм фармацевтів та забезпечити високий рівень доступності фармацевтичної допомоги для населення.